

מ[ס] יפה בפרשה

נקודות לפתילות בפרשה ובמאמצים, מלוסס צ' פי וצ'ים מלוסס ר'ר'ן

פרשת ניצבים – ראש השנה

עבודת המלכות

א] העבודה הכללית והפרטית.

נקדים, שבכללות עבודת ה' ישנם שני חלקים, חלק אחד העבודה הפרטית של כל איש מישראל, וחלק שני העבודה הכללית שכל עם ישראל עובדים ביחד.

ובעבודת ימי האלול ניכר היטב שני החלקים, מחד העבודה הפרטית של כל אחד להתעלות ולהתרומם, ומאידך – ההכנה לעבודה של יום ראש השנה 'אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם', שכל עם ישראל באים להמליך את מלכותו ית' בעולם בכח התפילות והתקיעות ועבודת היום.

וכל אחד צריך לדעת את האחריות הגדולה שהוטלה על כתפו, כל אחד צריך להרגיש כמו חייל ששמו אותו בשדה הקרב, ועליו הוטלה המשימה העצומה להלחם למען כבוד המלכות, וכמו שכתב הנצי"ב [ויקרא, כג, כד], **"דבימים אלו יש מלחמת שרי אוה"ע עם כלל ישראל, והקב"ה בא לשכון כבוד בישראל וממליכים אותו בתפלת מלכויות זו"ש, ובזה אנו מנצחים את כח הדין על הכלל אם מעט אם הרבה"**¹.

ב] עבודת המלכות הכללית והפרטית.

וגם בעבודת המלכות עצמה ישנם שני חלקים, שעיקרה הוא פעולה מעשית - 'אמרו לפני מלכויות', שטמון בה הכח, (מכח מצות ה') להמליך את הקב"ה, ובתוך זה העבודה היא להגיע ל**בקשה** לגילוי מלכותו לעתיד לבוא, מתוך **אמונה** במציאות ה' וייחודו, **התבוננות** עצומה במלכותו על כל הבריאה, והכרה בשליטתו היחידה והשגחתו על כל הברואים, שמזה מגיעים ל**תשוקה** גדולה שיכירו כן כל העמים, "וייעשו כולם אגודה אחת".. שזה תכלית הבריאה.

וזה הנחת רוח לפניו, שאנו מפרסמים מלכותו בבריאה, ע"י תפילותנו שבהם אנו פועלים את רצונו ית' למלוך בכל ברואיו, כמש"כ הרמח"ל: **"הנה ביום ר"ה האדון ב"ה עומד כביכול בבחינת מלך על עולמו, ועל כן הנה השעה ראויה להתפלל לפניו שיגלה מלכותו לגמרי בעולם, ויתוקן העולם על ידי זה"**.. (וכן בתקיעות, שהם ג"כ פועלים את מלכות ה' בבריאה וכניעתנו לרצונו, כמבואר בראשונים).

וחוץ מזה יש את העבודה הפרטית, שהיא **התאמת מעשינו** למלכותו ית'. וזה **התוצאה** מאמירת המלכויות, כמו שעורר הגרי"ס שלא ישכח האדם להכניס גם את עצמו בתוך קבלת מלכותו ה'.

ג] התוקף של המלכות.

ונבוא לבאר במקצת את ענין המלכות לפי השגתינו, שהוא חשוב מאוד להבנת הדברים הנשגבים האלו. והאמת, שהיום אין לנו השגה בענין המלכות, כי כל העולם מושגת על דמוקרטיה דהיינו שוויון לכולם. ובעצם זה דבר טיפשי עד למאוד, איך יתכן להניח את הנהגת המדינה ביד העם עצמו. נניח שיש שאלה לאומית האם למסור שטח לאויבים או לא, מי צריך להחליט בזה? רק האנשים הכי שקולים והכי מומחים במדינה, שיש להם את הידע והכלים להחליט בכזה דבר.

ואילו היום מה עושים? משאל עם! כל אדם נמנה במספר, בין אם הוא גאון הגאונים ובין אם הוא אפס האפסים, גדול הדור נמנה באותו קול כמו שנמנה השיכור מהשוק, האם יש לך טיפשות גדולה מזו?

¹ ובשיח יצחק בהקדמה לתפילת ר"ה עורר מאוד על החובה להשתתף עם הכלל בעבודת היום, ולא לחשוב רק על עצמו, וכתב משל לדבר – "לדליקה שנפלה בבית אחד בעיר, הנה אם יהיו אנשי העיר באחדות, ולא יפנה כל אחד להציל רכושו רק לכבות הדליקה, הנה אז על נקלה יכבו אותה. לא כן אם כ"א פונה להציל את ביתו, הנה הדליקה מתרחבת ומתפשטת לחבל ולהשחית ואין מידה מציל", ע"ש.

וזה הענין של המלכות, שמגיע איש חכם ושלם שבכוחו להנהיג את כולם, ולהכיל את כל הענינים של המלכות, (וכמו שאומרת הגמ' בשבת יא "אם יהיו כל הימים דיו, ואגמים קולמוסים, ושמים יריעות, וכל בני אדם לבלרין - אין מספיקים לכתוב חללה של רשות"), וכל העם מתבטלים אל המלך לגמרי, בלי דיעה עצמית כלל.

כתוב על 'אמרפל' שזהו נמרוד, ולמה נקרא שמו אמרפל? כי 'אמר' לאברהם 'פול' לכבשן האש, הוא היה מלך בכל העולם, וכשרצה להרוג מישהו **אמר** לו תיפול לכבשן האש, ולא היה צריך לקחת אותו, מעצמו הוא נפל! זה התוקף של המלכות..

ובאמת לפעמים כשהיה מלך לא טוב, הוא פשוט גרר את כל המדינה לאבדון. וכמו פרעה, שמלך במצרים ביד חזקה, וה' הביא על כל מצרים מכות קשות ונוראות, כולם כבר רצו לשלוח, אבל המלך התעקש, אז לא שלחו! כל העם מתו כמו זבובים, אבל איש לא העיז להמרות את המלך, אדם אחד שאיבד את מצרים עד היסוד.

עוד דוגמא למלך כושל זה אחשורוש, למי שמתבונן ורואה את גודל טיפשותו, שלא היה לו שום דיעה מעצמו (כי באמת הוא לא היה ראוי להיות מלך, וקיבל את המלוכה בזכות הכסף). ושתי התחצפה - שאל את היועצים ואמרו לו להרוג, אח"כ התעורר - שאל את היועצים אמרו לו לחפש אחרת, אח"כ מגיע המן עם הצעה מוזרה להרוג עם שלם, לא התווכח כלום, 'הכסף נתון לך' - מה שאתה רוצה תעשה, מתעורר בלילה ומוצא בספר הזכרונות - מיד מתייעץ עם האיש הראשון שמגיע לידו מה לעשות.

וכל זה המחשה בשבילנו להבין מה זה מלכות שמים, שהקב"ה הוא המלך של כל העולם, "מלך מלכי המלכים", הוא החכם והיכול והשליט, וממילא כולם צריכים להתבטל לגמרי לרצונו.

ד] גילוי המלכות בכל הארץ.

ועד כאן במה שנוגע למלכות מצד עצמה, אבל כאן יש דבר נוסף שנקרא 'גילוי המלכות', דהיינו שהמלכות שלו מתפשטת בארץ כולה.

וכמש"כ הרמח"ל [בדרך ה'] "כי אמנם אמיתת מציאותו ית' הוא דבר בלתי נתלה בזולתו כלל, ובלתי מתייחס לזולתו, כי הנה הוא מצוי מוכרח ושלם מצד עצמו. ובבחינה זו נקראהו בשם אלקים ב"ה, דהיינו המצוי המוכרח מצד עצמו". ומה זה המלכות? "ואולם עוד רצה בטובו ובחסדו להשפיל כביכול בענותו את רום כבודו, ולהיות מתייחס אל נבראיו **אע"פ שבאמת אין להם יחס עמו כלל, ורצה להיות להם במדריגת מלך אל עם, שיחשב להם לראש ולמנהיג ולהתכבד כביכול בהם, כמלך שמתכבד בעמו..** ובבחינה זו נקראהו מלכו של עולם".

לדוגמא, אם ישנו מלך חכם גדול, בעל חסד נפלא, שיש בו את כל המעלות, אך הוא יושב ומסתגר בתוך הארמון שלו, הרי במצב הזה אף אחד לא יודע ממעלותיו, לא יודעים אם הוא חכם, או שהוא בעל חסד. רק כאשר מתחיל המלך לשלוט ולהנהיג את העם, אז ניכרת מלכותו, על ידי שהוא בונה בתים בחכמה ניכרת חכמתו, כאשר הוא דואג לעמו לפרנסה ניכרת מידת חסדו וטובו, כאשר הוא נלחם בגנבים ניכר לכולם שהוא גיבור ושונא עוול. ובקיצור - כשהמלך מתחיל להנהיג את עמו, רק אז מכירים מיהו המלך ומה הן מעלותיו.

כשהקב"ה ברא שמים וארץ, העולם היה מלא בכל טוב, הכל היה מוכן לסעודה, המלאכים אמרו שירה, העופות צפצפו, אך עדיין לא התגלתה מלכותו ית' - לא היה אדם שיכיר כביכול את מעלותיו של הקב"ה, לא היה גילוי כבוד שמים, אבל ע"י בריאת האדם נהיה גילוי כבוד מלכותו יתברך.

וביום ראש השנה שמתגלה מלכותו, עלינו הוטל התפקיד הנשגב להתפלל על גילוי מלכותו בכל העולם, כמו שכותב הרמח"ל [במאמר החכמה]: "**ביום זה הקב"ה עומד בבחינת מלך על עולמו, ועל כן היא השעה הראויה להתפלל אליו שיגלה מלכותו ויתוקן העולם עי"ז**".

אנחנו רואים כושים ותאילנדים עובדים ברחובות, אכפת לנו שהם לא צועקים 'ה' הוא האלקים?' אבל לו ית' אכפת, כי הם יצירי כפיו. מלך על כל הארץ, שתתגלה מלכותו בהכי ארציות שיש.

וכשיתגלה 'על כל מעשיך', יאמרו כל אשר נשמה באפו, מה הם יאמרו? היהודים צודקים, באמת ה' אלקי ישראל מלך, ואנחנו חשבנו שהוא מולך רק עליהם, אבל עכשיו הם יכירו שמלכותו בכל משלה. עכשיו הם יראו שכל המלחמות וכל המהפכות שהיו בבריאה הכל היה תכנית להגיע לתכלית שיכירו כח מלכותך.